

Δραστηριότητα 10.5: Σχεδιασμός Μεταγνωστικής Φάσης «Αναστοχάζομαι – Ρυθμίζω – Μετασχηματίζω»

Σκοπός της Δραστηριότητας

Να ενσωματώνουν οι εκπαιδευόμενοι μεταγνωστικές διαδικασίες στον σχεδιασμό.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να:

- Σχεδιάζουν μεταγνωστική δραστηριότητα.
- Συνδέουν αναστοχασμό με αυτορρύθμιση.
- Επιλέγουν ψηφιακά μέσα που υποστηρίζουν αναστοχαστική καταγραφή.

Βήματα Δραστηριότητας

Βήμα 1: Καθορισμός Σκοπού Αναστοχασμού

Η ομάδα καλείται να ορίσει ρητά και συγκεκριμένα ποια διάσταση της μάθησης επιδιώκεται να καταστεί αντικείμενο συνειδητής επίγνωσης. Ο αναστοχασμός μπορεί να στοχεύει σε τρεις βασικούς άξονες: Επίγνωση Εννοιολογικής Μεταβολής, Επίγνωση Γνωστικών Διαδικασιών (Στρατηγικών), Μεταγνωστική Ρύθμιση και Αυτοκαθοδήγηση.

Βήμα 2: Σχεδιασμός Μεταγνωστικής Δραστηριότητας (20')

Σε αυτό το στάδιο οι ομάδες καλούνται να σχεδιάσουν συγκεκριμένη, δομημένη και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη μεταγνωστική δραστηριότητα, όχι γενικές ερωτήσεις τύπου «τι μάθατε;».

Η δραστηριότητα πρέπει να περιλαμβάνει τρεις βασικούς άξονες:

1. Σύγκριση αρχικών και τελικών ιδεών

Οι εκπαιδευόμενοι ορίζουν μηχανισμό ώστε οι μαθητές:

- να ανακαλέσουν τις αρχικές τους αντιλήψεις (από τη φάση προετοιμασίας),
- να τις συγκρίνουν με τις νέες γνώσεις,
- να εντοπίσουν αλλαγές ή μετασχηματισμούς.

Παιδαγωγική λειτουργία: ενίσχυση εννοιολογικής αλλαγής.

2. Αυτοαξιολόγηση στρατηγικών

Η δραστηριότητα πρέπει να ζητά από τους μαθητές να αναλύσουν:

- ποιες στρατηγικές χρησιμοποίησαν (π.χ. σύγκριση, πειραματισμό, συνεργασία),
- ποιες ήταν αποτελεσματικές,
- τι θα έκαναν διαφορετικά.

Παιδαγωγική λειτουργία: ανάπτυξη μεταγνωστικής επίγνωσης και αυτορρύθμισης.

3. Αναγνώριση δυσκολιών και ρύθμιση

Οι μαθητές καλούνται να:

- εντοπίσουν γνωστικά εμπόδια,
- αναγνωρίσουν σημεία αβεβαιότητας,
- προτείνουν τρόπους βελτίωσης.

Παιδαγωγική λειτουργία: μετάβαση από παθητική αποτίμηση σε ενεργό ρύθμιση μάθησης.

Βήμα 3: Ψηφιακή Υποστήριξη

Οι ομάδες επιλέγουν ψηφιακό εργαλείο που δεν λειτουργεί απλώς ως «μέσο καταγραφής», αλλά ως γνωστικό και μεταγνωστικό υποστηρικτικό περιβάλλον.

Πρέπει να τεκμηριώσουν πώς το εργαλείο ενισχύει την αναστοχαστική σκέψη; πώς υποστηρίζει ορατότητα προόδου; πώς επιτρέπει ανατροφοδότηση (από εκπαιδευτικό ή συμμαθητές); πώς διευκολύνει σύγκριση αρχικών – τελικών ιδεών;

Εξετάζεται επίσης αν προάγει ατομικό ή συλλογικό αναστοχασμό και αν συμβάλλει στη ρύθμιση μελλοντικών στρατηγικών.

Βήμα 4: Σύνδεση με Προηγούμενες Φάσεις

Οι ομάδες αναλύουν ρητά πώς η μεταγνωστική δραστηριότητα «κλείνει τον κύκλο» του σεναρίου; πώς συνδέεται με τη φάση προετοιμασίας; πώς ανατροφοδοτεί τη φάση οικοδόμησης; πώς μπορεί να επηρεάσει μελλοντικό σχεδιασμό;

Βήμα 5: Παρουσίαση & Κριτικός Διάλογος

Κάθε ομάδα παρουσιάζει τη δομή της μεταγνωστικής δραστηριότητας, το ρόλο της στη ρύθμιση μάθησης, την τεκμηρίωση της ψηφιακής επιλογής.

Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν εάν είναι ουσιαστική ή επιφανειακή μεταγνωστική δραστηριότητα; εάν υποστηρίζει αυτορρύθμιση ή απλή αποτίμηση; ποια γνωστική λειτουργία ενεργοποιείται (επίγνωση, έλεγχος, ρύθμιση);

Παραδοτέο

Το παραδοτέο (300-500 λέξεις) πρέπει να περιλαμβάνει: σκοπό μεταγνωστικής παρέμβασης, περιγραφή δραστηριότητας, τα χρησιμοποιούμενα ψηφιακά εργαλεία και σύντομη ανάλυση μεταγνωστικής λειτουργίας